

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Történelem és Filozófia
1.3 Intézet	Magyar Filozófiai Intézet
1.4 Szakterület	Történelem
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Művészettörténet

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Kortárs művészetelméletek HLM2204						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Gregus Zoltán egyetemi adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Gregus Zoltán egyetemi adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	III	2.5 Félév	6	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Szaktárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					15
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					15
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					12
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					28
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	42 konv.				
3.8 A félév össz-óraszama	56 fiz./126 konv.				
3.9 Kreditszám	6				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	<ul style="list-style-type: none"> • Esztétika
4.2 Kompetenciabeli	<ul style="list-style-type: none"> • Az esztétikai alapfogalmak ismerete

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> •
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> •

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Általános filozófiai és ágazati tematikák, gondolatok és problémák megfogalmazása és elhelyezése • Bizonyos megoldások és következtetési formák gyenge és erős pontjainak megjelölése a kritikai gondolkodás segítségével és alternatív megoldások keresése • Az emberi léthelyzetben és annak tapasztalatában jelenlevő okok, elvek és jelentések megvilágítása
-----------------------------	--

Transzverzális kompetenciák	•
-----------------------------	---

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> Az Esztétika tantárgy keretében elsajátított ismeretek kiegészítése a XX. századi művészetelméletekben való jártassággal
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> A kortárs művészetelméleti diskurzusok által felvetett kérdéskörök elsajátítása és megértése, különös tekintettel a fenomenológiai és hermeneutikai művészetelméletek fogalmiságának és gondolkodásmódjának elsajátítására.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés. Művészet és elmélet viszonya	Beszélgetéssel kombinált előadás	
2. A klasszikus műeszmény és az avantgárd művészetek	Beszélgetéssel kombinált előadás	
3. Az avantgárd törekvések elméleti alapvetése: érzéki minőségek, testiség, akciófestészet, nyom	Szemléltetéssel kombinált előadás	
4. A csend esztétikája. A minimalizmus és a konceptualitás szerepe a 20. Századi művészetben	Szemléltetéssel kombinált előadás	
5. A műformák és műfajok átjárhatósága: a „kirojtosodás” tendenciája	Szemléltetéssel kombinált előadás	
6. Az avantgárd művészet mint politikai diskurzus	Szemléltetéssel kombinált előadás	
7. A műalkotás történetisége és aurális jellege	Beszélgetéssel kombinált előadás	
8. A kultikus érték és a művészetpiac összefüggései	Beszélgetéssel kombinált előadás	
9. Új médiumok: a technikai képek és a sokszorosíthatóság elve	Szemléltetéssel kombinált előadás	
10. A műalkotás létmódja a hermeneutika horizontján: megértés, értelmezés, dialogicitás	Beszélgetéssel kombinált előadás	
11. A művészi reprezentáció összetettsége: a műalkotás prefigurációs, konfigurációs és refigurációs kérdései	Beszélgetéssel kombinált előadás	
12. A műalkotás fenomenológiai megközelítése	Beszélgetéssel kombinált előadás	
13. Művészet és észlelés: összefonódás, mélység, fordított intencionalitás, szimultaneitás	Beszélgetéssel kombinált előadás	
14. A művészet és az eredeti tapasztalat: anonim passzivitás, alteritás, idő	Beszélgetéssel kombinált előadás	

Könyvészet

Adorno, Theodor: Művészet és művészetek. In: *Az esztétika vége – vagy se vége, se hossza?* Ikon. Bp. 1995. 286.

Benjamin, Walter: A műalkotás a technikai sokszorosíthatóság korszakában. In: *Uő: Kommentár és prófé* Gondolat, Bp. 1969. 301-334.

Boehm, Gottfried: Absztrakció és realitás. Művészet és művészetfilozófia viszonya a modernitás korában. *Athenaeum*. 1991 I/1. 105-120.

Gadamer, H-G.: *Igazság és módszer*, Gondolat. Bp.1984. 76-134. (I.3. A művészet igazságára vonatkozó kérdés visszanyerése; II. A műalkotás ontológiája és ennek hermeneutikai jelentősége)
 Emmanuel Lévinas: A valóság és árnyéka. *Nappali Ház*, 1992/2, 3–12.
 Merleau-Ponty, Maurice: A szem és szellem. In: *Fenomén és mű. Fenomenológia és esztétika*. Kijarat, Bp. 2002. 54-78.
 Ricoeur, Paul: A hármas mimézis. In: Uő: *Válogatott irodalomelméleti tanulmányok*. Osiris, Bp. 1999. 255-309.
 Susan Sontag: A csönd esztétikája. Uő: *A pusztulás képei*. Európa, 1971. 1-43.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A szemináriumi tevékenység megbeszélése és leosztása		
2. Magritte képzőművészeti csapdái	Szövegértelmezés, műelemzés és beszélgetés	
3. A reprezentáció csődje a festészetben	Szövegértelmezés, műelemzés és beszélgetés	
4. Az avantgárd mű és a fenséges	Szövegértelmezés, műelemzés és beszélgetés	
5. A kép és a szó ereje a művészetben	Szövegértelmezés, műelemzés és beszélgetés	
6. Bevezetés a kép hermeneutikájába	Szövegértelmezés, műelemzés és beszélgetés	
7. A látásban rejlő lehetőségek: a képi értelem	Szövegértelmezés, műelemzés és beszélgetés	
8. Fenomén és műalkotás	Szövegértelmezés, műelemzés és beszélgetés	
9. Észlelés és jelentéstulajdonítás	Szövegértelmezés, műelemzés és beszélgetés	
10. Az észlelés szimultaneitása a művészetben	Szövegértelmezés, műelemzés és beszélgetés	
11. A műalkotás értelmezésének csapdái	Szövegértelmezés, műelemzés és beszélgetés	
12. Művészet a művészetelmélet vége után	Szövegértelmezés és beszélgetés	
13. A művészet mint érzéki lenyomat	Szövegértelmezés és beszélgetés	
14. A szemináriumi tevékenység kiértékelése és a féléves dolgozatok megbeszélése		

Könyvészet

Foucault, Michel: Ez nem pipa. *Athenaeum (Kép-képiség)*, T-Twins, 1993, I/4. 141–165.
 Foucault, Michel: Az udvarhölgyek. In: *A szavak és a dolgok*. Osiris, Bp. 2000. 21–34.
 Jean-Francois Lyotard: A fenséges és az avantgarde. *Enigma* 1995/2. 49–61.
 Gadamer, H-Georg: A kép és a szó művészete. In: *Kép. Fenomén. Valóság* (szerk. Bacsó Béla), Kijarat Kiadó, Bp.1997. 274–284.
 Boehm, Gottfried: A képi értelem és az érzékszervek. In: *Kép. Fenomén. Valóság*. Kijarat Kiadó, Bp.1997. 242–253.
 Boehm, Gottfried: Látás. *Vulgo*, II. évfoly., 1-2. szám, 2000. 218–231.
 Merleau-Ponty, Maurice: A közvetett nyelv és a csend hangjai. In: *Kép. Fenomén. Valóság* (szerk. Bacsó Béla), Kijarat Kiadó, Bp.1997. 142–177.
 Bernhard Waldenfels: A lét szétrobbantása. In: *Kép. Fenomén. Valóság* (szerk. Bacsó Béla), Kijarat Kiadó, Bp.1997. 178–190.
 Susan Sontag: Az értelmezés ellen. *Látó*. 2000/7. szám. 58–69.
 Arthur C. Danto: A művészet a művészet vége után. In: *Kép. Fenomén. Valóság* (szerk. Bacsó Béla), Kijarat Kiadó, Bp.1997. 170–380.
 Nancy, Jean-Luc: Ami a művészetből megmarad. In: *Változó művészetfogalom*. Kijarat, Bp. 2001. 21–38.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A tantárgy elsajátítása segítséget biztosít a hallgatóknak műelemzések és a művészet jelenségeihez kapcsolódó elemzések, tanulmányok elkészítéséhez és azok publikálásához a következő folyóiratokban: *Többllet, Korunk, Erdélyi Múzeum*

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Az előadások és a kötelező könyvészet anyagának ismerete	Kollokvium	40%
	Egy választott műalkotást elemző dolgozat elkészítése	A dolgozat kiértékelése a kollokvium keretében	30%
10.5 Szeminárium / Labor	szemináriumi referátumok bemutatása	Folyamatos felmérés	20%
	hozzászólás a felvetett témákhoz	Folyamatos felmérés	10%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> • Legalább 70 %-os jelenlét az órákon • a megbeszélte szakirodalom minimális ismerete			

Kitöltés dátuma
2020. március 17.

Előadás felelőse
Gregus Zoltán

Szeminárium felelőse
Gregus Zoltán

Az intézeti jóváhagyás dátuma
2020. március 20.

Intézetigazgató
Nagy Róbert Miklós